

19 oktober 2021

Granskning av krisberedskap i Göteborgs Stad

Bakgrund

Den rådande Coronapandemin aktualiserar frågan om Sveriges kommuners och regioners förmåga att hantera kriser och extraordinära händelser. Frågans aktualitet har också uppmärksamats av revisorerna som i 2021 års revisionsplan identifierar stadens krisberedskap som en granskningsinriktning.

Hur kommuner och regioner ska agera inför och i dylika situationer bestäms ytterst i lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (fortsättningsvis lagen om extraordinära händelser). Enligt lagen, som ”syftar till att kommuner och regioner ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred”, är kommuner och regioner skyldiga att bland annat analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa i fredstid och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten, fastställa en plan för hur sådana händelser ska hanteras och säkerställa att förtroendevalda och anställd personal får erforderlig utbildning och övning för att lösa de uppgifter som kan uppstå vid extraordinära händelser.

Utöver att regleras i lagen om extraordinära händelser regleras den kommunala och regionala krisberedskapen i en överenskommelse mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Överenskommelsen uttrycker, på en övergripande nivå, vad kommuner och regioner, länsstyrelser och MSB ska göra för att säkerställa en god krisberedskap. En kommun ska bland annat upprätta en risk- och sårbarhetsanalys för sitt geografiska områdesansvar, för kommunens organisation och berörda nämnder, bolag och kommunalförbund. Utifrån analysen ska kommunen ta fram styrdokument för krisberedskap, en plan för hur extraordinära händelser ska hanteras om de inträffar samt ett reglemente för kommunens krisledningsnämnd.

Stadsrevisionen har i den här granskningen granskat hur tre bolagsstyrelser samt en nämnd förhållit sig till kommunfullmäktiges styrande dokument och lagstiftning genom att uppmärksamma följande frågor:

- Har nämnden och styrelserna genomfört risk- och sårbarhetsanalyser och upprättat erforderliga handlingsplaner för krisberedskaps- och krishanteringsarbetet?
- Har nämnden och styrelserna ändamålsenliga organisationer för krisberedskap, krisledning samt former för samverkan med andra verksamheter i staden?

- Har nämnden och styrelserna ändamålsenliga rutiner för att utbilda och öva för extraordinära händelser?
- Har nämnden och styrelserna ändamålsenliga rutiner för att följa upp och rapportera sitt krisberedskapsarbete?

Rapportsammandraget baseras på rapporten *Granskning av krisberedskap i Göteborgs Stad* som finns på www.goteborg.se/stadsrevisionen.

Utgångspunkter i granskningen

Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden och styrelserna har en ändamålsenlig krisberedskap samt om de har förutsättningar för en ändamålsenlig krishantering. Med en ändamålsenlig beredskap och krishantering avser vi ett arbetssätt som överensstämmer med stadens krav och som är anpassat efter den egna organisationen.

Granskade bolag och nämnd är Got Event AB, grundskolenämnden, Göteborg Energi AB och Familjebostäder i Göteborg AB.

För att besvara syftet har granskningen fokuserat på fyra frågeområden; risk- och sårbarhetsanalyser med därtill kopplade handlingsplaner, bolagens och nämndens organisation för krisberedskap, krisledning och samverkan med övriga aktörer i kommunen samt rutiner för uppföljning av genomfört arbete och inträffade händelser.

Iakttagelser och bedömningar

Stadsrevisionens samlade bedömning att samtliga granskade verksamheter har upprättat risk- och sårbarhetsanalyser och tagit fram krisledningsplaner. Däremot brister Familjebostäder, Göteborg Energi och grundskolenämnden i att ta fram handlingsplaner med utgångspunkt i risk- och sårbarhetsanalyserna. Den andra betydande avvikelser vi noterat är att grundskolenämnden har valt att organisera den så kallade kontaktpunkten så att detta inte lever upp till skrivelserna i Göteborgs stads riktlinje för krisberedskap.

Handlings- och åtgärdsplaner saknas

Granskningen har uppmärksammat om verksamheterna dels har upprättat risk- och sårbarhetsanalyser i enlighet med Göteborgs stads plan för arbetet med krisberedskap, dels om detta arbete resulterat i åtgärdsplaner för de risker som identifierats. Vi har även granskat huruvida verksamheterna har tagit fram krisledningsplaner i enlighet med Göteborgs Stads riktlinje för krishantering.

Vi bedömer att de granskade verksamheterna har genomfört de risk- och sårbarhetsanalyser som krävs och att dessa genomförts i enlighet med stadsledningskontorets instruktioner. Vår granskning visar också att samtliga granskade verksamheter har tagit fram krisledningsplaner, och att dessa till innehållet i allt väsentligt lever upp till kraven i stadens riktlinje. Vi bedömer det som en väsentlig avvikelse att endast Got Event har upprättat handlings- och åtgärdsplaner för de risker som de identifierat i risk- och sårbarhetsanalyserna.

Variationer i organisation av inriktnings- och samordningskontakt

Granskningens andra revisionsfråga avser huruvida nämnden och bolagen har ändamålsenliga organisationer för krisberedskap och krishantering samt former för samverkan med andra aktörer i staden.

Vår bedömning är att samtliga granskade verksamheter har inrättat krisledningsorganisationer och att dessa överlag är av rimlig storlek i förhållande till verksamheternas storlek och ansvar.

Grundskolenämnden avviker dock väsentligt från de övriga när det kommer till hur de valt att organisera sin inriktnings- och samordningskontakt. Denna funktion bemannas av en enda person vilket innebär att upplägget blir mycket sårbart. Detta påverkar i sin tur möjligheten att säkerställa uthållighet dygnet runt i sju dygn, eftersom inriktnings- och samordningskontakten behöver vara i tjänst under sju dygn, något som framstår som mycket svårt för en enda person att klara av. Stadsrevisionens bedömning är att verksamhetens organisering av funktionen inriktnings- och samordningskontakt inte är ändamålsenligt då lösningen inte lever upp till kravet att inriktnings- och samordningskontakten ska ha ”hög tillgänglighet och kunna nås dygnet runt, året om”.

Variationer i övnings- och utbildningsverksamheten

Granskningens tredje revisionsfråga avser huruvida nämnden och bolagen har ändamålsenligt rutiner för att utbilda och öva för extraordinära händelser.

Granskningen visar att övnings- och utbildningsplanerna skiljer sig åt i utformning och innehåll. Vår bedömning är att Got Event och Göteborg Energi har ändamålsenliga övnings- och utbildningsplaner. Stadsrevisionen bedömer att grundskolenämnden och Familjebostäder behöver stärka dokumentationen av de utbildnings- och övningsinsatser som man avser genomföra samt säkerställa att större delar av verksamheterna omfattas av övnings- och utbildningsinsatserna.

Uppföljningen brister

Granskningens fjärde och sista revisionsfråga avser huruvida nämnd och bolagen har ändamålsenliga rutiner för att följa upp och rapportera sitt krisberedskapsarbete.

Vi bedömer att Got Event och Familjebostäder har ändamålsenliga rutiner för uppföljning och rapportering av sitt krisberedskapsarbete, men att grundskolenämnden och Göteborg Energi behöver stärka sin uppföljning och rapportering.

Rekommendationer

Mot bakgrund av de bedömningar som vi har gjort i rapporten lämnar vi följande rekommendationer (rekommendationerna fortsätter på nästa sida):

Stadsrevisionen rekommenderar styrelserna för Familjebostäder AB och Göteborg Energi AB samt grundskolenämnden att utifrån genomförda risk- och sårbarhetsanalyser upprätta och besluta om erforderliga handlings- och åtgärdsplaner.

Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att stärka följsamheten mot Göteborgs Stads riktlinje för krishantering avseende utformningen av inriktnings- och samordningskontakten.

Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden och styrelsen för Göteborg Energi AB att stärka följsamheten mot stadens styrande dokument avseende uppföljning och rapportering av krisberedskapsarbetet.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6, Göteborg

Kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

www.goteborg.se/stadsrevisionen